

เงื่อนไขและกระบวนการที่ก่อให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารงานของ สมาคมไทย-เวียดนาม จังหวัดนครพนม

Conditions and Processes Causing Collaboration Network in Administration of Thai-Vietnam Association Nakhon Phanom Province

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข¹ สุกัญญา เอ็มอิมธรรม² อธิพงษ์ ภูมิแสง³ ปณณวิชญ์ นาคนทรง⁴ ทินวุฒิ วงศ์ลา⁵
ปรารถนา มะลิไทย⁶ ยุทธพงษ์ จักรคม⁷ และ Robby Rosandi⁸

Somsak Srisuntisuk,¹ Sukanya Aimimtham,² Athipong Poomeesaeng,³

Phannavich Nakhonsong,⁴ Thinnavut Wongsila,⁵ Prathana Malithai,⁶

Yuttaphong Jakkhom⁷ and Robby Rosandi⁸

Article History

Receive: May 11, 2022

Revised: May 24, 2022

Accepted: May 26, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเงื่อนไขและกระบวนการที่ก่อให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารงานของสมาคมไทย-เวียดนาม จังหวัดนครพนม โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจงและแบบลูกโซ่ 12 คน โดยการศึกษาครั้งนี้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับความร่วมมือและกระบวนการร่วมมือ ผลการวิจัยพบว่า 1. เงื่อนไขที่นำไปสู่การเกิดเครือข่ายความร่วมมือ ประกอบด้วย 1) เงื่อนไขเชิงชาติพันธุ์ ถือเป็นเงื่อนไขสำคัญในการสร้างความร่วมมือภายในกลุ่มและความร่วมมือภายนอก 2) เงื่อนไขเชิงสัญลักษณ์ โดยเฉพาะอนุสรณ์สถานประธานโฮจิมินห์ถือเป็นสัญลักษณ์สำคัญในการสร้างความร่วมมือกันของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามกับภาคส่วนอื่นๆ และ 3) เงื่อนไขเชิงหน่วยงาน เป็นเครือข่ายความร่วมมือทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ที่แต่ละภาคส่วนจะเข้ามาช่วยเหลือร่วมมือกันตามขอบเขตหน้าที่ 2. กระบวนการความร่วมมือของสมาคมไทย เวียดนาม จังหวัดนครพนม ประกอบไปด้วย 2 มิติ คือ 1) มิติด้านการบริหารงาน คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การจัดองค์กร และการประสานงาน และ 2) มิติด้านกระบวนการ คือ การสร้างความไว้วางใจระหว่างกันและการสร้างความเข้าใจที่ดี

คำสำคัญ : เงื่อนไข ; กระบวนการ ; เครือข่าย ; ความร่วมมือ ; การบริหารงาน ; สมาคมไทย-เวียดนาม จังหวัดนครพนม

^{1, 2} รองศาสตราจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, Associate Professor, Faculty of Humanities and Social Sciences, Khon Kaen University

³⁻⁸ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, Doctoral student, Department of Public Administration, Faculty of Humanities and Social Sciences, Khon Kaen University

ABSTRACT

This research aimed to study the conditions and processes causing collaboration network in administration of Thai-Vietnamese Association Nakhon Phanom Province. This research methodology was qualitative method using in-depth interviews and group discussions. The 12 samples were selected using purposive sampling and snowball sampling. Therefore, this study used the concept of collaboration and the collaborative process. The results were found that: 1. The conditions leading to the formation of a collaboration network consisted of 1) the ethnic condition was important for internal and external collaboration, 2) the symbolic condition especially the Ho Chi Minh Monument was the important symbol for the collaboration formation between Thai-Vietnamese people and other sectors, and 3) Organizational condition was a collaboration network between government agencies, the private sectors, and the public sectors and each sector will cooperate according to duty scope. 2. The collaboration network process of Thai-Vietnam Association Nakhon Phanom Province consisted of two dimensions; 1) the administrative dimension was a participation in planning, organization, coordination, and 2) the process dimension was the building of mutual trust and good understanding.

Keyword : Conditions ; Process ; Networks ; Collaboration ; Administration ; Thai-Vietnamese Association Nakhon Phanom Province

บทนำ

ประเทศไทยมีพรมแดนทางทะเลติดกับประเทศเวียดนาม และมีความสัมพันธ์กับเวียดนามเป็นระยะเวลาหลายทศวรรษ ในปี 1976 ได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตอย่างเป็นทางการระหว่างเวียดนามกับไทย การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างเวียดนามกับไทยในตลอด 40 ปี สมาคมมิตรภาพไทย-เวียดนาม สังกัดกรมเอเชียตะวันออก กระทรวงการต่างประเทศไทย ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาความสัมพันธ์ให้ดียิ่งขึ้น (Ngan, 2016) ซึ่งวัตถุประสงค์การก่อตั้งหลักคือกระชับและพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนไทยและเวียดนาม โดยช่วยส่งเสริมการดำเนินนโยบายของรัฐบาลในส่วนที่เกี่ยวข้องความสัมพันธ์ไทย-เวียดนามในด้านต่างๆ เผยแพร่ข้อมูลของทั้งสองประเทศ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ วิชาการ สังคมและวัฒนธรรม อันเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจระหว่างกันเพื่อเป็นรากฐานมั่นคงสำหรับการพัฒนาความร่วมมือกันในทุกด้าน มีการบริหารงานประสานความร่วมมือกับหลายองค์กรที่มีประสิทธิภาพ มีการติดต่อประสานงานความร่วมมือกับภาครัฐและเอกชนในการบริหารงานขององค์กรอย่างต่อเนื่อง ที่สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสองประเทศอย่างใกล้ชิดผ่านการก่อสร้างหมู่บ้านมิตรภาพไทยเวียดนาม

จังหวัดนครพนม เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีผู้อพยพเชื้อสายเวียดนามมาพักอาศัยเป็นจำนวนมาก และมีบทบาทต่อการพัฒนาสังคมชุมชน นำไปสู่การเสริมสร้างความสัมพันธ์ทั้งสองประเทศ (Ministry of Foreign Affairs, 2019) มีการส่งเสริมความร่วมมือโดยสมาคมมิตรภาพ ประชาชน เอกอัครราชทูตฯ ซึ่งเป็นกลไกหลักและเป็นสะพานเชื่อมที่สำคัญ รวมถึงจังหวัด/เมืองคู่มิตรของไทยและเวียดนามมีการติดต่อปฏิสัมพันธ์และมีความร่วมมือกันในด้านต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจ มีความร่วมมือด้านเศรษฐกิจอย่างสร้างสรรค์ร่วมกันเพื่อให้เกิดการส่งเสริมและพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจร่วมกัน โดยเป็นคู่แข่งในภาคธุรกิจต่างๆ ให้น้อยที่สุด ใช้ศักยภาพความร่วมมือในด้านเศรษฐกิจที่ทั้งสองประเทศมีส่วนร่วม อาทิ การผลิตข้าว อาหารทะเล ยางพารา ประมง เป็นต้น โดยเฉพาะในตลาดที่สำคัญของทั้งสองประเทศร่วมกันพัฒนาเส้นทาง East-West Economic Corridor-EWEC เส้นทางคมนาคมทางทะเล รวมทั้งการเชื่อมโยงระบบโทรคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อขยายผลประโยชน์ร่วมกันทางเศรษฐกิจให้มากขึ้น (Sripana, 2017) ด้านการเมือง การพัฒนาความสัมพันธ์และความร่วมมือไทย และเวียดนามตลอดระยะที่ผ่านมา มีลักษณะของการพัฒนาความร่วมมือบนผลประโยชน์ร่วมกันในเชิง “หุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์” โดยยุทธศาสตร์ความสัมพันธ์ระหว่างไทยและเวียดนามถือเป็นหัวใจสำคัญ ในการที่ทำให้บรรลุเป้าหมายในความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศ โดยเสริมสร้างความสัมพันธ์ในลักษณะหุ้นส่วนทาง

ยุทธศาสตร์ (Strategic Partnership) ที่อาศัยความใกล้ชิดด้านภูมิศาสตร์และโครงสร้างพื้นฐานที่เชื่อมต่อสองประเทศ เพื่อผลประโยชน์ของทั้งสองฝ่าย โดยเฉพาะผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ อีกทั้งร่วมกันส่งเสริมบทบาทและสถานะที่โดดเด่นของ ประเทศภายในกลุ่มความร่วมมืออาเซียน โดยในฐานะสมาชิกอาเซียนและประเทศเพื่อนบ้านที่มีความสัมพันธ์ที่ตึงเครียดกันมา ยาวนานกว่า 42 ปี เห็นพ้องที่จะกระชับความเป็นหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ ซึ่งปัจจุบันทั้งสองฝ่ายได้จัดทำความตกลงรูปแบบต่างๆ ระหว่างกันเพื่อจับมือกันขยายมูลค่าทางการค้าท่ามกลาง สภาพแวดล้อมทางการค้าโลกที่ผันผวนไม่แน่นอน เพื่อบรรลุ เป้าหมายการค้า (Ministry of Commerce, 2018) ด้านสังคมและวัฒนธรรม เวียดนามได้ให้ความสนใจในการพัฒนาหมู่บ้าน มิตรภาพไทย-เวียดนาม ที่บ้านนาจอก ตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ซึ่งเป็นสถานที่ที่อดีตประธานาธิบดี โสจิรินทร์เคยพำนักในช่วงกบฏเอกราช เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ซึ่งในปี 2549 รัฐบาลเวียดนามได้สนับสนุนงบประมาณ 350,000 ดอลลาร์สหรัฐ และสร้างโรงเรียนสอนภาษาเวียดนามที่จังหวัดนครพนม (ศูนย์มิตรภาพนครพนม-ฮานอย) ซึ่งถือเป็นสัญลักษณ์หนึ่งของความสัมพันธ์อันดีระหว่างไทยเวียดนาม มีการแลกเปลี่ยน เยาวชนไทยกับเยาวชนเวียดนาม การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาไทยและภาษาเวียดนามในระดับมัธยมและอุดมศึกษา และการแลกเปลี่ยนบุคลากรด้านการศึกษา รวมถึงการประชุม การสัมมนาอย่างต่อเนื่อง (Sripana, 2017) ซึ่งเป็นการส่งเสริม การจ้างงาน การพัฒนาอาชีพร่วมกัน การพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยว การสร้างความสัมพันธ์ทางการทูต อันส่งผลให้เป็น แบบอย่างในการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีด้านวัฒนธรรม ยึดมั่นในประเพณี และสามารถนำมาประยุกต์ใช้พัฒนาความเป็นอยู่ ให้แก่คนไทยเป็นอย่างมาก (Na-Songkhla, 2020) อีกทั้งยังเสริมสร้างความรักความสามัคคี รักษาความเป็นเอกลักษณ์ของ คนไทยเชื้อสายเวียดนามในจังหวัดนครพนม เผยแพร่และส่งเสริมเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ตลอดจนความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ไทย-เวียดนาม โดยสมาคมไทยเวียดนามถือเป็นองค์กรหลักในการขับเคลื่อนความสัมพันธ์ให้เกิดความแน่นแฟ้นอย่างมาก

ความร่วมมือในด้านต่างๆ ข้างต้นเกิดจากกระบวนการความร่วมมือของหลายภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ที่มีความแตกต่าง หลากหลายตามบริบทแต่ละหน่วยงาน โดยสมาคมไทย-เวียดนาม จังหวัดนครพนม (Hoi Thai Viet Tinh Nakhon Phanom) ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2551 มีวัตถุประสงค์หลักในการส่งเสริมความสามัคคี ให้ความช่วยเหลือแก่คนไทยเชื้อสายเวียดนามและ บุคคลอื่น ตลอดจนการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างชาวไทยกับชาวเวียดนาม จากวัตถุประสงค์ดังกล่าวเห็นได้ว่าการ ดำเนินงานต่างๆ จำเป็นต้องมีการขับเคลื่อนร่วมกับหลายภาคส่วน ซึ่งสมาคมไทย-เวียดนาม จังหวัดนครพนมเป็นกลไกสำคัญที่ ช่วยขับเคลื่อนและกระชับความสัมพันธ์กับเครือข่ายในภาคส่วนต่างๆ และสมาคมไทย-เวียดนาม จังหวัดนครพนมก็ได้มีการ ดำเนินการอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเงื่อนไขและกระบวนการที่ก่อให้เกิด เครือข่ายความร่วมมือในการบริหารงานของสมาคมไทย-เวียดนาม จังหวัดนครพนม เพื่อให้มีรูปแบบหรือแนวทางที่จะเอื้อให้ เกิดการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือให้มีประสิทธิภาพ และเป็นแนวทางสำหรับพื้นที่ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาเงื่อนไขและกระบวนการที่ก่อให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารงานของสมาคมไทย-เวียดนาม จังหวัดนครพนม

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้มีการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์และบูรณาการเป็น กรอบแนวคิดการศึกษา โดยมีวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

แนวคิดความร่วมมือ (Collaboration)

แนวคิดนี้มีที่มาจากแนวคิดทางการเมือง 2 แนวทาง คือ 1) Classic Liberalism และ 2) Civic Republicanism กล่าวคือ ในแนวทางแรกความร่วมมือมุ่งเน้นไปที่การรวมอำนาจเพื่อการต่อรอง มุ่งผลประโยชน์ส่วนบุคคลเป็นหลักโดยเฉพาะ ในภาคเอกชนหรือบุคคล ขณะที่แนวทางที่สอง มีจุดเน้นที่ตรงข้ามกับแนวทางแรกโดยในแนวทางนี้มองผลประโยชน์ภาพรวม ที่ถือว่าความร่วมมือเป็นกระบวนการรวบรวมผลประโยชน์ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานความเข้าใจ ความไว้วางใจและความเห็นใจกัน เมื่อพิจารณาความหมายของความร่วมมือนั้น มีนักคิดได้นิยามไว้หลายท่าน ส่วนใหญ่สอดคล้องในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสามารถ สังเคราะห์และบูรณาการความหมายของ ความร่วมมือ (Collaboration) ว่า หมายถึง กระบวนการที่กระตุ้นให้ภาคส่วนต่างๆ เข้ามาดำเนินกิจกรรมร่วมกัน เพื่อแก้ไขหรือลดข้อจำกัดที่องค์การหนึ่งไม่สามารถแก้ไขได้ Agranoff and McGuire (2003) โดยความร่วมมือนี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีบุคลากรที่อยู่คนละองค์การหรืออยู่คนละส่วนงาน ได้เข้ามาร่วมกันดำเนินการกิจ

บางอย่างร่วมกัน เกิดการแบ่งปันหรือการใช้ทรัพยากร นอกจากนี้ Chatusuwatchananon (2019) ได้ให้นิยามความหมายของความร่วมมือว่า หมายถึง กระบวนการเอื้ออำนวยหรือปฏิบัติให้องค์การที่มีอิสระต่อกันตั้งแต่สององค์กรขึ้นไปในภาคส่วนต่างๆ เกิดการบูรณาการร่วมแรง ร่วมพยายาม เร่งดำเนินการ พร้อมทั้งเชื่อมโยงหรือสร้างกระบวนการปฏิสัมพันธ์ในแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ในเชิงที่ผลประโยชน์ร่วมกัน ด้วยการทำงานข้ามเขตขององค์กร เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาในกิจการสาธารณะร่วมกัน ซึ่งเป็นปัญหายากๆ ได้ข้อจำกัดที่ไม่สามารถดำเนินการได้เพียงองค์กรใดองค์กรหนึ่ง

กระบวนการความร่วมมือ (Collaboration Process)

สำหรับกระบวนการความร่วมมือ (Collaboration Process) นั้นมีปัจจัยที่สำคัญ โดยเฉพาะการสร้างใจไว้นั่นคือ การสร้างความเข้าใจ การติดต่อสื่อสาร การสร้างข้อตกลง และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ทั้งนี้กระบวนการของความร่วมมือนั้น เป็นสิ่งที่แสดงออกให้เห็นได้อย่างชัดเจนนั้นยาก เนื่องจากการมีปฏิสัมพันธ์ไม่ได้มีลักษณะเป็นเส้นตรง ดังนั้นกระบวนการความร่วมมืออาศัย การวิพากษ์และโต้ตอบแบบเผชิญหน้า การสร้างความเชื่อมั่น การมีข้อตกลงร่วมกันในการดำเนินการ การสร้างความเข้าใจร่วมกัน และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงาน

กระบวนการร่วมมือ จากความหมายความร่วมมือ ที่นิยามไว้ว่าเป็นกระบวนการที่กระตุ้นให้ภาคส่วนต่างๆ เข้ามาดำเนินกิจกรรมร่วมกัน เพื่อแก้ไขหรือลดข้อจำกัดที่องค์กรหนึ่งไม่สามารถแก้ไขได้นั้น ย่อมเกิดจากกระบวนการร่วมมือที่หลากหลาย ในแง่นี้มีนักวิชาการที่กล่าวถึงกระบวนการความร่วมมืออยู่หลายทัศนะ โดยส่วนใหญ่มีความคล้ายคลึงกัน แต่รายละเอียดแตกต่างกันบ้าง กล่าวคือ Robert and Michael (2007) ได้ศึกษากระบวนการความร่วมมือพบว่ามีความหลากหลาย ซึ่งสามารถสังเคราะห์และบูรณาการได้เป็น 2 มิติใหญ่ ได้แก่ 1) มิติด้านการบริหารหรือโครงสร้าง และ 2) มิติด้านกระบวนการ ทั้งนี้ในมิติแรกได้นักทฤษฎีได้อธิบายไว้สอดคล้องกันหลายท่าน อาทิ Agranoff (2007) และ McGuire (2007) ได้กล่าวถึงการวางแผนร่วมกันของผู้ที่เข้าร่วมในเครือข่ายความร่วมมือว่าเป็นการวางกรอบความร่วมมือในการดำเนินการร่วมเพื่อให้เห็นภาพรวมของภารกิจที่ดำเนินการร่วมกัน สอดคล้องกับ Wu and Yang (2012) ที่ได้กล่าวถึงกระบวนการสร้างความร่วมมือว่า การวางแผนจะนำไปสู่การร่วมมือที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ขณะที่มิติที่สอง Robert and Michael (2007) กล่าวว่า กระบวนการความร่วมมือเกิดจากการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน การแลกเปลี่ยนตลอดจนการสร้างแนวปฏิบัติร่วมกัน สอดคล้องกับ Nooprakop (2018) ที่ได้ที่ได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการร่วมมือจากนักคิดหลายท่านพบว่า กระบวนการความร่วมมือที่สำคัญประการหนึ่งคือการตกลงยอมรับร่วมกัน (Commitment)

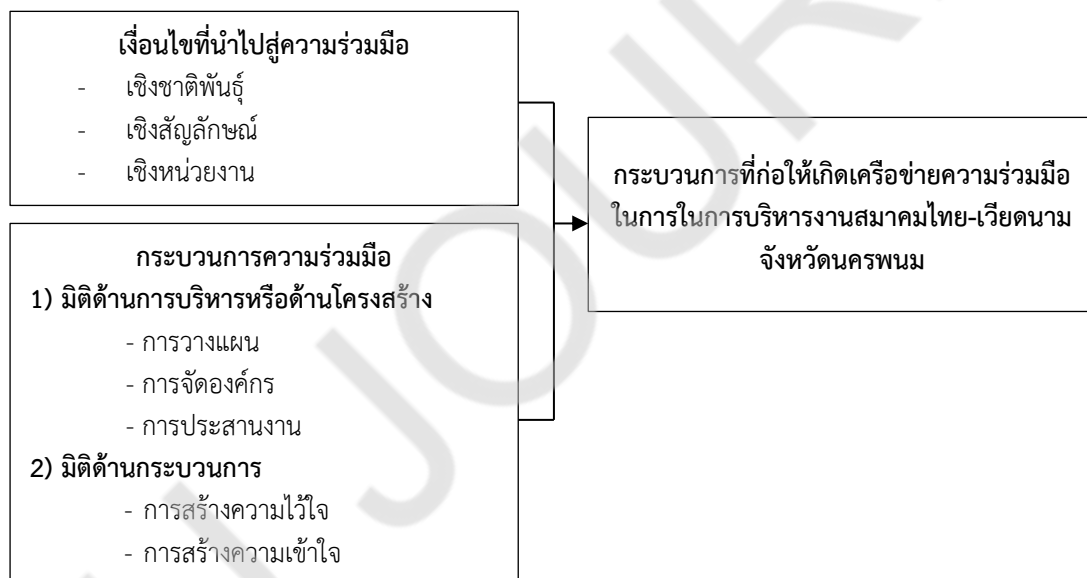
สำหรับเงื่อนไขที่นำไปสู่ความร่วมมือนั้น แน่นอนว่าความร่วมมือระหว่างองค์กรหรือระหว่างหน่วยงานนั้นย่อมไม่ได้เกิดขึ้นเอง หากแต่มีปัจจัยหรือสิ่งเร้าที่นำไปสู่ความร่วมมือ ซึ่ง Emerson and Murchie (2010) ได้กล่าวถึงเหตุปัจจัยโดยตรงที่ก่อให้เกิดความร่วมมือ ประกอบด้วย 3 ปัจจัย คือ 1) องค์กรนายหน้า เป็นองค์กรที่มีพลังอำนาจเข้ามาเป็นผู้อุปถัมภ์ (Sponsors) หรือได้ทุ่มเทความตั้งใจในประเด็นปัญหาสาธารณะ เพื่อให้กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเห็นพ้องต้องกันในเรื่องปัญหานั้นๆ หรือผู้ชี้แนะ (Convener) ซึ่งเป็นผู้ได้รับการยอมรับในฐานะผู้นำในการขยายขอบเขตการดำเนินงานจากภาคส่วนต่างๆ สามารถเอื้ออำนวยให้เกิดการก่อรูปความร่วมมือขึ้นมาได้ ทั้งนี้ ผู้ชี้แนะอาจจะเป็นปัจเจกบุคคลหรือองค์กรที่มีพลังอำนาจก็ได้ 2) ข้อตกลงทั่วไปเกี่ยวกับปัญหา เป็นกลไกการเชื่อมโยงที่สำคัญ เนื่องจากข้อตกลงสามารถช่วยให้เกิดความชัดเจนในผลประโยชน์ที่แต่ละฝ่ายจะได้รับบนความร่วมมือของแต่ละองค์กรที่ร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหา และ 3) บทบาทของความสัมพันธ์พื้นฐานแต่เดิมและเครือข่ายที่เป็นอยู่ ถือเป็นระดับของความแน่นแฟ้นเชิงโครงสร้างที่มีความสำคัญ เนื่องจากความสัมพันธ์จะทำให้หุ้นส่วนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกิดความไว้วางใจ ซึ่งที่ผ่านมาหุ้นส่วนที่มีปฏิสัมพันธ์กันในเชิงบวก กลไกทางสังคมนี้จะก่อให้เกิดการประสานงานและการแลกเปลี่ยนบนความไว้วางใจ แต่ถ้าหากไม่มีความสัมพันธ์มาแต่เดิม ก็จำเป็นต้องสร้างความสัมพันธ์ให้เพิ่มมากขึ้น โดยอาจจะเริ่มจากทีละเล็กทีละน้อย หรือเริ่มต้นจากข้อตกลงอย่างไม่เป็นทางการที่ไม่จำเป็นต้องใช้ความเชื่อใจกันมากนัก นอกจากนี้ความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ยังส่งผลให้เกิดความร่วมมือผ่านวัฒนธรรมด้านต่างๆ ดังเช่น Barth (1969) ได้อธิบายแนวคิดความเป็นชาติพันธุ์ว่าเป็นจิตสำนึกของคนในกลุ่มที่กำหนดแบบแผนวัฒนธรรมอันเกิดจากการปรับตัวตามสภาพแวดล้อม เช่น วัฒนธรรมด้านภาษา การแต่งกาย การบริโภค เป็นต้น เพื่อแยกแยะกลุ่มชาติพันธุ์จากกลุ่มอื่นหรือที่เรียกว่า “พรมแดนชาติพันธุ์” และวัฒนธรรมบางอย่างยังถือเป็นการสร้างสัญลักษณ์ทางอัตลักษณ์ของกลุ่ม ดังเช่น Thammawimutti and Siriwong (2017) ที่ศึกษาการดำรงอัตลักษณ์ไทยทรงดำซึ่งผลการศึกษาประการหนึ่งพบว่าการดำรงอัตลักษณ์ไทยทรงดำสู่ความเข้มแข็งของชุมชน เป็นการผสมกลมกลืนระหว่างอัตลักษณ์ชุมชนกับวาทกรรมชุมชนเข้มแข็งของภาครัฐ โดยแนวทางการสร้างความเข้มแข็งมีการปรับเปลี่ยนแนวคิด วิถีชีวิตและการแต่งกายของ

คนในชุมชนให้วางแผนในประเพณีวัฒนธรรมดั้งเดิมและได้รับการสนับสนุนจากผู้นำชุมชนอันส่งผลให้เกิดการสร้างสัญลักษณ์ทางอัตลักษณ์ของไทยทรงดำ

กล่าวโดยสรุปได้ว่าปัจจัยที่ทำให้้องค์การต้องร่วมมือกัน ได้แก่ เงื่อนไขที่นำไปสู่ความร่วมมือ ซึ่งประกอบด้วยเงื่อนไขภายในและภายนอกองค์กร เช่น สภาพแวดล้อม ความซับซ้อนของปัญหา ความล้มเหลวในการดำเนินงาน การมีผู้สนับสนุน ความสัมพันธ์ที่มีแต่เดิม ความต้องการทรัพยากร ความต้องการเพิ่มศักยภาพขององค์กร เงื่อนไขต่างๆ เหล่านี้ส่งผลให้้องค์การหันมาร่วมมือกันเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับความร่วมมือ (Collaboration) และกระบวนการร่วมมือของ Agranoff and McGuire (2003) ; Robert and Michael (2007) และ McGuire (2007) สังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า กระบวนการร่วมมือ ประกอบด้วย 1) มิติด้านการบริหารหรือด้านโครงสร้าง ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การประสานงาน มิติดังกล่าวเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้การบริหารเกิดขึ้นตามมา และ 2) มิติด้านกระบวนการ ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจ การสร้างความเข้าใจ โดยความร่วมมือนั้นเกิดจากการที่้องค์การมากกว่าหนึ่ง้องค์การเต็มใจร่วมกันทำงาน มีปฏิสัมพันธ์อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ มีการจัดทำข้อตกลงร่วมกัน กำหนดโครงสร้าง กฎเกณฑ์ คิด วางแผน กำหนดเป้าหมาย ตัดสินใจ แก้ปัญหา ใช้ทรัพยากร และร่วมเป็นเจ้าของผลลัพธ์ร่วมกัน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยใช้การวิจัยแบบคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นหลักในการแสวงหาข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ทั้งนี้คณะผู้วิจัยได้เริ่มพัฒนางานวิจัยโดยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบการศึกษาดำเนินการศึกษาจนถึงขั้นตอนการรายงานผล โดยระยะเวลาการศึกษาเริ่มตั้งแต่เดือนมกราคมจนถึงเดือนเมษายน 2564 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ตัวแทน สมาคมไทย-เวียดนาม จังหวัดนครพนม สมาคมมิตรภาพไทย-เวียดนาม แห่งประเทศไทย สมาคมชาวเวียดนามแห่งประเทศไทย อนุสรณ์สถานประธานโฮจิมินห์ มหาวิทยาลัยนครพนม หอการค้าจังหวัดนครพนม

เทศบาลตำบลหนองญาติ วิทยาลัยการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมบริการ มหาวิทยาลัยนครพนม และตัวแทนสมาคมพ่อค้าจังหวัดนครพนม โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 9 คน และแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling) จำนวน 4 คน ใช้เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ 1) ต้องเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารงานของสมาคมไทย - เวียดนาม จังหวัดนครพนม ตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป และ 2) การพิจารณาคัดเลือกตั้งอยู่บนพื้นฐานของแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้ออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและการสัมภาษณ์ข้อมูลเบื้องต้นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

1. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interviews) เพื่อใช้สำหรับเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ทั้งการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ซึ่งผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งคะแนนแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างทั้งฉบับได้คะแนน CVI = 0.81 ซึ่งมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา สามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลได้

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จำนวน 4 คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้จากวิธีการคัดเลือกแบบแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling) โดยยึดแนวคำสัมภาษณ์จากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเพื่อให้มีจุดยืนและประเด็นที่ใช้สัมภาษณ์ แต่จะไม่มีการกำหนดหรือเรียงลำดับหัวข้อคำถาม เป็นการสนทนาแบบธรรมชาติและไม่สร้างความอึดอัดแก่ผู้ถูกสัมภาษณ์

3. การสนทนากลุ่ม (Focus Group) จำนวน 12 คน ได้จากวิธีการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 9 คน และแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling) จำนวน 4 คน โดยยึดแนวทางการสนทนาจากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมได้สนทนาและอภิปรายได้อย่างอิสระเพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างทำการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวันและเวลาที่ได้รับการอนุญาตให้เข้าเก็บข้อมูล โดยดำเนินการในช่วงเดือนมีนาคม พ.ศ.2564

2. การสนทนากลุ่มซึ่งดำเนินการในเดือนมีนาคม พ.ศ.2564 ณ ห้องประชุมอนุสรณ์สถานประธานโฮจิมินห์ในเขตเทศบาลเมืองนครพนม

การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยนำผลสรุปข้อมูลและไฟล์บันทึกเสียงคำสัมภาษณ์ มาตรวจสอบความถูกต้อง จำแนกประเด็น ให้อ่านและจัดระบบข้อมูล จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยเชื่อมโยงความสัมพันธ์เชิงทฤษฎีและกรอบแนวคิดการวิจัย จากนั้นตีความหมาย (Interpret) และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่างๆ อีกครั้ง เพื่อให้ทราบถึงเงื่อนไขและกระบวนการที่ก่อให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารงานของสมาคมไทย-เวียดนาม จังหวัดนครพนม และดำเนินการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลซึ่งการตรวจสอบข้อมูลจะเป็นการยืนยันความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูลจากที่ได้รับจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) แต่ละราย (Chanthawanich, 2010)

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาเกี่ยวกับเงื่อนไขและกระบวนการที่ก่อให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารงานของสมาคมไทย-เวียดนาม จังหวัดนครพนม พบว่า การที่หน่วยงานต่างๆ จะเกิดความร่วมมือกันได้อย่างไม่ใช่เหตุบังเอิญ หากแต่มีเหตุปัจจัยหรือเงื่อนไขใดเงื่อนไขหนึ่งที่เป็นสะพานเชื่อมหรือเป็นจุดร่วมให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างองค์กร กรณีสมาคมไทย เวียดนาม จังหวัดนครพนม ถือเป็นองค์กรเอกชนที่ก่อตั้งขึ้นตามกฎหมายที่มุ่งส่งเสริมความสามัคคีระหว่างคนไทยเชื้อสายเวียดนามด้วยกันตลอดจนการช่วยเหลือคนไทยเชื้อสายเวียดนาม จากข้อมูลเชิงลึกพบชาวเวียดนามมีลักษณะที่เหมือนกันประการหนึ่งคือการอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม อันเนื่องมาจากภัยสงครามที่ทำให้คนเวียดนามกลายเป็นคนอพยพพลัดถิ่นเข้ามาอาศัยในประเทศไทย ดังนั้นคนเวียดนามจึงจำเป็นต้องมีการปรับตัวให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมที่แตกต่าง และจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ากระบวนการความร่วมมือนั้นเกิดจากเงื่อนไขสำคัญ 3 ประการ คือ

1. เจื่อนไซเชิงชาติพันธุ์ คนเวียดนามที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยถือเป็นชาติพันธุ์ที่มีอยู่รวมกลุ่มเพื่อความปลอดภัยในชีวิต เนื่องจากความไม่แน่นอนด้านนโยบายของภาครัฐไทยที่มีการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ นโยบายภาครัฐไทยในบางช่วงส่งเสริมการอยู่ร่วมกันขณะที่บางช่วงก็ต่อต้านคอมมิวนิสต์ คนเวียดนามจึงถูกควบคุมการดำเนินชีวิตอย่างใกล้ชิด ผลจากการถูกควบคุมดังกล่าวถือเป็นเหตุปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ชาวเวียดนามอยู่รวมกันเป็นกลุ่มอันนำมาซึ่งความร่วมมือกันของสมาชิก ปัจจุบันบริบทสังคมมีความแตกต่างจากแต่ก่อนโดยสังคมไทยมีการเปิดรับกลุ่มชาติพันธุ์เวียดนาม มีการผสมกลมกลืนกันทางด้านวัฒนธรรม ภาษา และรูปการดำเนินชีวิต แม้ว่าชาวเวียดนามได้ปลอดจากการถูกควบคุมจากทางการแล้วก็ยังปรากฏการรวมกลุ่มให้เห็นอยู่ในปัจจุบัน จึงอาจกล่าวได้ว่าความเป็นชาติพันธุ์ของชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม ถือเป็นกระบวนการทางสังคมในการสร้างความร่วมมือ ทั้งความร่วมมือภายในกลุ่มและความร่วมมือกับภายนอก ความเป็นชาติพันธุ์เวียดนามถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นจุดแข็งในการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน โดยความร่วมมือกันของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามไม่ได้มีเฉพาะเพื่อสมาชิกภายในกลุ่มเท่านั้นหากยังมีการช่วยเหลือคนไทยด้วย นอกจากนี้จะให้ความร่วมมือช่วยเหลือในระดับบุคคลและระดับชุมชนแล้ว สมาคมไทย เวียดนาม จังหวัดนครพนมยังมีความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ในจังหวัดนครพนมเป็นไปในลักษณะความร่วมมือตามภารกิจที่มอบหมาย เช่น จังหวัดนครพนมจัดงานต้อนรับนักลงทุนจากประเทศเวียดนาม บทบาทของสมาคมฯจะเข้าไปช่วยในการต้อนรับและรับรองคณะบุคคลที่มา Boonchawalit (Interview, 4 March 2021)

ดังนั้น ความเป็นชาติพันธุ์ของชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม จึงถือเป็นกระบวนการทางสังคมในการสร้างความร่วมมือ ทั้งความร่วมมือภายในกลุ่มและความร่วมมือกับภายนอก ความเป็นชาติพันธุ์เวียดนามถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นจุดแข็งในการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน โดยความสัมพันธ์ในเครือข่ายคนเวียดนามข้ามชาติในอดีตที่เชื่อมโยงมาสู่เครือข่ายคนเวียดนามข้ามชาติ และพื้นที่สังคมคนเวียดนามในปัจจุบัน มีความสำคัญอย่างมากต่อการดำรงอยู่ของเครือข่ายคนเวียดนามในไทย เนื่องจากมีอุดมการณ์รักชาติร่วมกันเป็นสายใยเครือข่าย (Tie of Network) ความสัมพันธ์นี้กระตุ้นให้คนเวียดนามมีปฏิสัมพันธ์เกี่ยวกับชาติเวียดนามร่วมกันอยู่ตลอดเวลา กลายเป็นเครือข่ายคนเวียดนามข้ามชาติในไทย และยังส่งผลให้เครือข่ายคนเวียดนามในประเทศไทยยึดโยงกับเครือข่ายคนเวียดนามจากภายนอกประเทศ โดยเฉพาะในลาวและเวียดนาม กลายเป็นพื้นที่ที่เครือข่ายสังคมคนเวียดนามข้ามชาติ (Transnational Social Network) ที่มีปฏิสัมพันธ์ภายในเครือข่ายและเชื่อมโยงระหว่างเครือข่ายภายในกับเครือข่ายภายนอกประเทศเข้าไว้ด้วยกันอย่างไม่ถูกตัดขาด ส่งผลให้เครือข่ายคนเวียดนามมีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chantharakhami and Phattharathananan (2020) วิจัยเรื่อง เครือข่ายชาตินิยมข้ามชาติ: ชาวเวียดนามในประเทศไทย พบว่า เครือข่ายเวียดนามข้ามชาติในประเทศไทยเป็นเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน คนกับรัฐ และรัฐกับรัฐ โดยมีลักษณะข้ามชาติที่สำคัญคือความเป็นชาตินิยมที่เน้นชาติพันธุ์ซึ่งลักษณะดังกล่าวถูกนำไปใช้ในการหล่อหลอมให้ชาติพันธุ์เวียดนามในประเทศไทยดำรงอยู่ได้ภายใต้บริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และไม่ว่าชาวเวียดนามที่อพยพเข้ามาในประเทศไทยในบริบทใด สุดท้ายความเป็นชาติพันธุ์จะถูกชูขึ้นมาเป็นตัวแทนความร่วมมือและความสัมพันธ์ระหว่างกัน สอดคล้องกับ Khamwan (2021) ที่อธิบายการเชื่อมโยงสายสัมพันธ์ระหว่างชาวเวียดนามที่อาศัยอยู่ในต่างประเทศ (เกี่ยวป่าว) กับประเทศมาตุภูมิที่เกิดขึ้นเพราะรัฐบาลเวียดนามต้องการใช้ประโยชน์ด้านทรัพยากรในกลุ่มแรงงานข้ามชาติหรือแรงงานอพยพที่มีจำนวนหลายล้านคนซึ่งกระจายอยู่ทั่วโลก ด้วยเหตุนี้รัฐบาลเวียดนามจึงให้การสนับสนุนทุนแก่ชาวเวียดนามในประเทศไทย โดยเฉพาะจังหวัดนครพนมที่ถือเป็น “เมืองหลวง” ของชาวเวียดนามโพ้นทะเล (เกี่ยวป่าว) ในประเทศไทย เพื่อสร้างพิภพทัศน์ชาติพันธุ์ตลอดจนการดำเนินกิจกรรมทางด้านวัฒนธรรมในพื้นที่ ด้วยความเชื่อในความทรงพลังของ Soft Power

2. เจื่อนไซเชิงสัญลักษณ์ เป็นสัญลักษณ์ในการสร้างความร่วมมือกันของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามกับภาคส่วนอื่นๆ ความร่วมมือกันของคนเวียดนามในจังหวัดนครพนม ในยุคแรกที่ชาวเวียดนามอพยพเข้ามาประเทศไทยจะเห็นว่าการรวมกลุ่มทำกิจกรรมต่างๆ ส่วนใหญ่เกิดขึ้นในสถานที่ที่สมาชิกให้ความเคารพเพราะถือว่าเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์นั่นก็คือศาลเจ้าพ่อดำยเวือง ที่คนเชื้อสายเวียดนามใช้เป็นศูนย์รวมจิตใจและเป็นสถานที่ทำกิจกรรมด้านประเพณี พิธีกรรมของชนชาติเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน จากการสัมภาษณ์ก้านตำบลหนองญาติพบว่าคนเชื้อสายเวียดนามทั้งที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยและในประเทศเวียดนามที่ยังคงแวะเวียนมาสักการะเคารพศาลเจ้าพ่อดำยเวืองอย่างต่อเนื่อง Phatthanaprasitthichai (Interview, 4 March 2021) ต่อมาจังหวัดนครพนมได้ยกระดับหมู่บ้านนาจอกเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมหรือที่เรียกว่าหมู่บ้านมิตรภาพไทย-เวียดนาม รัฐบาลเวียดนามได้มอบเงินให้จังหวัดนครพนมและสมาคมไทย เวียดนาม เพื่อสร้างอนุสรณ์สถานประธานโฮจิมินห์ เพื่อเป็นเกียรติประวัติแก่ประธานโฮจิมินห์รวมถึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม ในการจัดสร้างอนุสรณ์สถานดังกล่าวถือเป็นจุดเด่นของเครือข่ายความร่วมมือ กล่าวคือ

ทั้งสมาคมไทย เวียดนาม หน่วยงานภาครัฐในจังหวัดนครพนม ประชาชน รวมถึง ความร่วมมือระหว่างประเทศคือประเทศเวียดนาม ทุกภาคส่วนเข้ามามีบทบาทสำคัญในการก่อสร้างเริ่มตั้งแต่การออกแบบอนุสรณ์สถานที่ปรากฏภาพความร่วมมือโดยภาครัฐไทยคือหน่วยงานโยธาธิการรับผิดชอบในการออกแบบส่วนอาคารแสดงภาพชีวิตประวัติและอาคารจำหน่ายสินค้าของที่ระลึก ขณะที่หน่วยงานโยธาธิการประเทศเวียดนามรับผิดชอบในการออกแบบตัวอาคารรูปสักการะประธานโฮจิมินห์ ส่วนสมาคมไทย เวียดนาม เป็นตัวขับเคลื่อนหลักในการประสานการทำงานกับทุกภาคส่วนเพื่อให้การก่อสร้างสำเร็จตามแผนงาน การก่อสร้างในเชิงสัญลักษณ์ดังกล่าวจึงถือว่าเงื่อนไขที่นำไปสู่การเกิดความร่วมมืออีกประการหนึ่ง ทั้งความร่วมมือจากภาครัฐ เอกชน และประชาชน รวมถึงความร่วมมือระหว่างประเทศที่แสดงออกผ่านการจัดกิจกรรมสำคัญ คือ งานประจำปีของอนุสรณ์สถานประธานโฮจิมินห์ ที่จัดขึ้นทุกวันที่ 19 พฤษภาคม ของปี

ในแง่สัญลักษณ์ที่สะท้อนถึงความร่วมมือระหว่างของชนเชื้อสายเวียดนามนั้น สอดคล้องกับ Thongkaew (2019) ที่ศึกษาชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม: พลวัตการเปลี่ยนผ่านทางสังคมในเมืองสุราษฎร์ธานี พบว่าชาวไทยเชื้อสายเวียดนามในจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่อพยพมาที่นครสร้างตนเองบนทะเลและกระจายไปตามอำเภอต่างๆ ของสุราษฎร์ธานีมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันในด้านต่างๆ และชาวเวียดนามได้รวมตัวสร้างชุมชนประเพณีและขนบธรรมเนียมประเพณีเพราะเป็นสถานที่จัดงานบุญ การประชุม กิจกรรมวันชาติและวันเกิดโฮจิมินห์และเป็นสัญลักษณ์การกลับประเทศ

3. เงื่อนไขเชิงหน่วยงาน พบว่าหน่วยงานที่เข้ามาเกี่ยวข้องในการให้ความร่วมมือกับสมาคมฯ ประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยภาคส่วนแรกส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานราชการในพื้นที่จังหวัดนครพนม โดยเฉพาะหน่วยงานภายใต้กระทรวงมหาดไทย เช่น จังหวัด อำเภอ เนื่องจากบริบทของสมาคมเวียดนามในประเทศไทยนั้น อยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งในปัจจุบันมีทั้งหมด 26 สมาคมกระจายอยู่ตามจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศ ความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐที่เกิดขึ้นจะมีจังหวัดเป็นสะพานเชื่อมโยงให้เกิดกระบวนการความร่วมมือ บทบาทหน้าที่ในความร่วมมือแตกต่างกันออกไปตามนโยบายในแต่ละรัฐบาล ดังคำสัมภาษณ์ของผู้ก่อตั้งสมาคมฯ ที่กล่าวว่าปัญหาความไม่เข้าใจกันในอดีตระหว่างชาวไทยและชาวเวียดนามอพยพ รัฐบาลในขณะนั้นจึงมีนโยบายที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการจัดให้มีการเปิดสอนภาษาเวียดนามให้แก่ส่วนราชการในจังหวัดนครพนม ชาวไทยเชื้อสายเวียดนามจะทำหน้าที่เป็นผู้สอน สิ่งนี้ชี้ให้เห็นว่าความร่วมมือระหว่างชาวเวียดนามกับภาครัฐเกิดขึ้นมาก่อนที่จะจัดตั้งสมาคมไทย เวียดนาม จังหวัดนครพนมขึ้น และความร่วมมือกันกับภาครัฐก็ดำเนินเรื่อยมาด้วยดีจนถึงปัจจุบัน Daowan (Interview, 5 March 2021) ภาครัฐระดับพื้นที่ คือ เทศบาลตำบลหนองญาติก็เข้ามาให้ความร่วมมือตามขอบเขตหน้าที่อาจเรียกได้ว่าเป็นการร่วมมือโดยอ้อมโดยเฉพาะในด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน สำหรับสัญจรเข้ามาท่องเที่ยวเยี่ยมชมสถานที่สำคัญในพื้นที่ ส่วนความร่วมมือโดยตรง เทศบาลตำบลหนองญาติจะจัดส่งบุคลากรเข้ามาช่วยงานในงานประจำปีช่วงเดือนพฤษภาคม โดยทำหน้าที่ต้อนรับแขกที่มาร่วมงาน และการประชาสัมพันธ์การจัดงาน ด้านภาคเอกชนความร่วมมือที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เป็นเรื่องการค้าการลงทุน เช่น หอการค้าจังหวัด และ สมาคมพ่อค้าจังหวัดนครพนม นอกจากความร่วมมือด้านการค้าแล้วยังมีการร่วมมือกันในการจัดกิจกรรมในวันสำคัญ เช่น วันตรุษจีน วันตรุษญวน ที่จะมีการร่วมมือกันจัดงานทั้งคนไทย คนไทยเชื้อสายจีน คนไทยเชื้อสายเวียดนาม ขณะที่ภาคประชาชนความร่วมมือที่เกิดขึ้นเป็นไปในลักษณะอาสาสมัครช่วยงานตามโอกาส กล่าวคือ หากสมาคมฯ จัดกิจกรรมที่สำคัญๆ เช่น การจัดงานประจำปีที่อนุสรณ์สถานประธานโฮจิมินห์ ประชาชนก็จะร่วมแรงร่วมใจกันเข้ามาช่วยเหลือทั้งการสนับสนุนงบประมาณและการช่วยจัดเตรียมสถานที่ ในแง่หน่วยงานจึงถือเป็นเงื่อนไขอีกประการที่นำไปสู่เครือข่ายความร่วมมือของสมาคมฯ โดยมีภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ที่เข้ามาช่วยเหลือร่วมมือกันตามขอบเขตหน้าที่ของตน ทั้งนี้จุดร่วมที่ทุกภาคส่วนเข้ามาทำงานร่วมกันคือการจัดงานประจำปีอนุสรณ์สถานประธานโฮจิมินห์ ในวันที่ 19 พฤษภาคม เพื่อระลึกถึงคุณูปการของท่านประธานโฮจิมินห์

ในเงื่อนไขเชิงหน่วยงานนี้ ถือเป็นเงื่อนไขเครือข่ายความร่วมมือทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ที่แต่ละภาคส่วนจะเข้ามาช่วยเหลือร่วมมือกันตามขอบเขตหน้าที่ หรือเป็นการแสดงความจริงใจในความสัมพันธ์ที่มีต่อกัน รัฐบาลไทยได้ดำเนินการจัดการปัญหาหรือให้ความช่วยเหลือภายใต้ขอบเขตและหน้าที่ ส่งผลให้ชาวเวียดนามได้รับการยอมรับและมีบทบาทมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chantharakhami and Phattharathananan (2020) วิจัยเรื่องเครือข่ายชาตินิยมข้ามชาติ: ชาวเวียดนามในประเทศไทย พบว่า ความสัมพันธ์ระดับรัฐที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีส่งผลให้สถานภาพชาวเวียดนามที่เคยอยู่อย่างหลบซ่อนสู่การยอมรับในฐานะพลเมือง เครือข่ายสังคมข้ามชาติชาวเวียดนามในประเทศไทยที่เคยดำรงอยู่ แบบเลื่อนรางกลายเป็นเครือข่ายที่มีตัวตน ชาวเวียดนามจึงมีโอกาสแสดงบทบาทในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของท้องถิ่นและข้อต่อในความร่วมมือทางธุรกิจในระดับท้องถิ่นและเชื่อมโยงไปสู่ชาวเวียดนามในลาวและเวียดนามได้อย่างเปิดเผยมากขึ้น กลายเป็นเครือข่ายที่เชื่อมโยงระหว่างกลุ่มชาวเวียดนามในประเทศไทย แล้วยังเชื่อมโยงไปสู่กลุ่มชาวเวียดนามในลาวและ

เวียดนามอย่างเปิดเผย จากการศึกษาที่สรุปได้ว่าเงื่อนไขที่นำไปสู่การเกิดเครือข่ายความร่วมมือนั้นเกิดจากเงื่อนไขสำคัญ 3 ประการ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปเงื่อนไขที่นำไปสู่การเกิดเครือข่ายความร่วมมือ

เงื่อนไข	ผลการศึกษา
เงื่อนไขเชิงชาติพันธุ์	ความเป็นชาติพันธุ์ของชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม ถือเป็นกระบวนการทางสังคมในการสร้างความร่วมมือ ทั้งความร่วมมือภายในกลุ่มและความร่วมมือกับภายนอก ความเป็นชาติพันธุ์เวียดนามถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นจุดแข็งในการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน
เงื่อนไขเชิงสัญลักษณ์	ชาวเวียดนามที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยมีศาลเจ้าเต๋ยเวียงเป็นศูนย์รวมจิตใจและประกอบพิธีกรรมของชาติ ต่อมามีการสร้างอนุสรณ์สถานประธานโฮจิมินห์ ถือว่าเป็นสถานที่สำคัญและเป็นสัญลักษณ์ในการสร้างความร่วมมือกันของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามกับภาคส่วนอื่นๆ
เงื่อนไขเชิงหน่วยงาน	เงื่อนไขเชิงหน่วยงานเป็นเงื่อนไขนำไปสู่เครือข่ายความร่วมมือของสมาคมไทย เวียดนาม จังหวัดนครพนม โดยมีเครือข่ายความร่วมมือทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน แต่ละภาคส่วนจะเข้ามาช่วยเหลือร่วมมือกันตามขอบเขตหน้าที่

ด้านกระบวนการความร่วมมือนั้น การดำเนินการกิจต่างๆ จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องแต่ละภาคส่วน เนื่องจากถือได้ว่าแต่ละภาคส่วนนั้นเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแต่ภารกิจ สมาคมไทย-เวียดนาม จังหวัดนครพนม ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกส่วนงานทั้งภายในสมาคมและภายนอกสมาคม ในแง่ภายในสมาคมฯ ได้แบ่งโครงการสร้างการบริหารงานของสมาคมฯ อย่างชัดเจนโดยกำหนดให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งทำหน้าที่บริหารกิจการของสมาคมฯ ประกอบด้วย นายกสมาคม อุปนายก เลขานุการ เหรัญญิก ปฏิคม นายทะเบียน ประชาสัมพันธ์ และกรรมการ ซึ่งนอกจากคณะกรรมการที่จะต้องทำหน้าที่ตามขอบเขตที่กำหนดไว้แล้ว ยังพบการมีส่วนร่วมของระดับสมาชิกด้วย โดยจากการสัมภาษณ์ผู้จัดการอนุสรณ์สถานประธานโฮจิมินห์ พบว่าสมาคมเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นต่างๆ เกี่ยวกับการดำเนินการของสมาคม โดยเฉพาะการร่วมวางแผนการดำเนินกิจกรรมที่สำคัญ สมาชิกจะมีส่วนร่วมในการวางแผนตั้งแต่การเตรียมการจนถึงการจัดกิจกรรมสังเกตได้จากการจัดงานประจำปีในเดือนพฤษภาคมของทุกปี สมาชิกทุกระดับของสมาคมฯ จะมีส่วนร่วมกันตั้งแต่การจัดเตรียมไปจนถึงการเก็บสถานที่หลังเสร็จสิ้นกิจกรรม Boonchawalit (Interview, 4 March 2021) ข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่ากระบวนการความร่วมมือนอกจากจะเป็นหน้าที่ของสมาชิกภายในสมาคมทุกระดับที่เข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการต่างๆ ตั้งแต่การร่วมวางแผนในการจัดกิจกรรม รวมถึงการให้ความช่วยเหลือตามกำลังแล้ว ยังพบว่าหน่วยงานภาครัฐเป็นอีกหนึ่งส่วนสำคัญที่เข้ามามีส่วนร่วมโดยเฉพาะการประสานงานในพื้นที่ในกรณีที่สมาคมฯ จัดกิจกรรมหน่วยงานระดับอำเภอจะแสดงบทบาทพร้อมในการประสานงานภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น การประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนมและเทศบาลตำบลหนองญาติ เพื่อให้เข้ามาอำนวยความสะดวกในการจัดงาน ทั้งการจัดเตรียมสถานที่ การตัดต้นไม้ การอำนวยความสะดวกรถสุขาเคลื่อนที่ เป็นต้น

การประสานงานเป็นกระบวนการความร่วมมือสำคัญในทุกภาคส่วน นอกจากสมาคมฯ จะประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐแล้ว ในภาคเอกชนด้วยกันก็พบว่ามี การประสานงานกับองค์กรเอกชนอื่นในพื้นที่ เช่น หอการค้าจังหวัด และสมาคมพ่อค้าจังหวัดนครพนม ซึ่งสมาคมเหล่านี้จะมีชาวไทยเชื้อสายเวียดนามเป็นสมาชิกอยู่จำนวนมาก ดังนั้นเมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจัดกิจกรรมต่างๆ รวมถึงการเชิญอีกฝ่ายเข้าร่วมประชุมหารือในด้านต่างๆ ฝ่ายที่ถูกเชิญจะให้ความร่วมมือเข้าร่วมหรือช่วยเหลืออย่างเต็มศักยภาพ นอกจากการประสานงานข้างต้นแล้วยังพบว่า “ความไว้วางใจ” มีส่วนสำคัญอีกประการด้วยความที่เป็นกลุ่มคนชาติพันธุ์เดียวกันในการช่วยเหลือหรือการร่วมมือกันทำงานของสมาคมไทย เวียดนาม และ ภาคส่วนอื่นจะมีความไว้วางใจกันซึ่งการสร้าง ความไว้วางใจกันของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามเป็นสิ่งที่สำคัญในการสร้างความร่วมมือ โดยเฉพาะความไว้วางใจในการปฏิบัติหน้าที่ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า ในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกถึงแม้ไม่ได้มีตำแหน่งบริหารในสมาคมฯ แต่ด้วยความไว้วางใจกันทำให้สมาชิกบางท่านได้รับหน้าที่ในการปฏิบัติภารกิจที่สำคัญ จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกยังพบอีกว่าความเข้าใจอันดีของสมาชิกถือเป็นส่วนสำคัญในกระบวนการสร้างความร่วมมือกันอีกด้วย ความรู้พื้นฐานที่สมาชิกทุกคนเข้าใจร่วมกัน ประการแรก คือ ความเข้าใจในโครงสร้างองค์กรและเข้าใจในเป้าหมายขององค์กร สมาชิกทุกคนจะรู้บทบาทของตัวเองในการแสดงความคิดเห็นรวมถึงการช่วยเหลือสมาคมด้านต่างๆ และสิ่งสำคัญที่สมาคมฯ ยึดถือเป็น

หลักการที่สำคัญอีกประการ คือ การรับฟังความคิดเห็นและมุมมองต่างๆ ของผู้มีส่วนได้เสียเป็นสิ่งที่จะทำให้สมาคมฯ เข้าใจความต้องการตลอดจนปัญหาต่างๆ เพื่อให้การดำเนินงานสามารถบรรลุเป้าหมายแต่ละภารกิจ

กระบวนการความร่วมมือของสมาคมไทย เวียดนาม จังหวัดนครพนม ที่เกิดขึ้นระหว่างเครือข่าย ทั้งภายใน สมาคมและภายนอกสมาคม พบว่าในด้านการบริหาร สมาคมไทย เวียดนาม จังหวัดนครพนมได้เปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมตั้งแต่การวางแผน กล่าวคือ สมาคมฯ ได้ให้สมาชิกทุกคนซึ่งถือเป็นผู้มีส่วนได้เสียภายใน ตลอดจนผู้มีส่วนได้เสียภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิดร่วมวางแผนในการดำเนินกิจกรรมของสมาคมฯ ด้านการจัดองค์กรมีการเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการเลือกผู้ที่จะมาทำหน้าที่ในตำแหน่งบริหารต่างๆ ขององค์กรผ่านการเลือกตั้ง ส่วนด้านการประสานงาน เป็นเงื่อนไขที่สำคัญที่สนับสนุนการดำเนินภารกิจต่างๆ ขององค์กรให้สำเร็จ มีการประสานงานทั้งระหว่างสมาชิก ระหว่างสมาคมในจังหวัดอื่น รวมถึงการประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรเอกชนอื่น เพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตามที่สมาคมกำหนดขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าการที่สมาคมฯ ให้ความสำคัญและการสร้างความเข้าใจระหว่างสมาชิกเป็นแรงเสริม หนุนการทำงานของสมาคมให้สำเร็จได้ด้วยคามราบรื่น จึงถือได้ว่ากระบวนการความร่วมมือของสมาคมไทย เวียดนาม จังหวัดนครพนม ประกอบไปด้วย 2 มิติ คือ 1) มิติด้านการบริหารงาน คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การจัดองค์กร และการประสานงาน 2) มิติด้านกระบวนการ คือ การสร้างความเข้าใจระหว่างกัน และการสร้างความเข้าใจที่ดี

จะเห็นได้ว่ามิติด้านการบริหารหรือด้านโครงสร้าง เป็นพื้นฐานของการดำเนินงานในองค์กรทุกประเภทที่ต้องคำนึงถึง กิจกรรมด้านการวางแผน การจัดองค์กร และการประสานงาน ซึ่งหลักพื้นฐานของการดำเนินการในปัจจุบัน คือ การสร้างความร่วมมือ (Collaborations) ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับ Akaraborworn (2016) ที่ศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยความผูกพันของบุคลากรชาตืออาเซียนต่อองค์กรไทย พบว่า ปัจจัยสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนร่วมงานมีอิทธิพลต่อความอยู่ดีมีสุขและความผูกพัน และความต้องการทำดีที่สุดเพื่อองค์กร (Doing the Best) ของชาวเวียดนามที่มีต่อองค์กรไทย ดังนั้นในมิติด้านการบริหารหรือด้านโครงสร้างต้องให้ความสำคัญกับการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีร่วมกัน โดยการเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ขณะที่มิติด้านกระบวนการ เป็นรูปแบบความความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการปฏิบัติงาน โดยผ่านกระบวนการหรือวิธีการที่เหมาะสม เช่น การประชุมร่วมกันกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทำให้เกิดการแลกเปลี่ยน ปรัชญาหรือ สร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และพูดคุยในประเด็นที่เกิดขึ้น รวมถึงเพื่อเป็นการสร้างความคุ้นเคยระหว่างกัน จนกระทั่งพัฒนาเป็นความไว้วางใจและเห็นผลประโยชน์ร่วมกัน (Norm of Trust and Reciprocity) ซึ่งจะส่งผลต่อไปยังกระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันต่อไป เนื่องจากคนเวียดนาม จะถูกปลูกฝัง อุดมการณ์ความรักชาติถูกถ่ายทอดและปลูกฝังผ่านปฏิบัติการต่างๆ ภายในกลุ่ม ซึ่งการสร้างความเข้าใจและความเข้าใจจึงถือเป็นสิ่งสำคัญของคนเวียดนาม

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาเงื่อนไขและกระบวนการที่ก่อให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารงานของสมาคมไทย-เวียดนาม จังหวัดนครพนม ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ โดยพบว่ากระบวนการความร่วมมือเกิดจากเงื่อนไขสำคัญ 3 ประการ อันเป็นเงื่อนไขที่นำไปสู่การเกิดความร่วมมือของสมาคมฯ กับภาคส่วนอื่น ประกอบด้วย 1) เงื่อนไขเชิงชาติพันธุ์ ซึ่งความเป็นชาติพันธุ์ของชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม ถือเป็นกระบวนการทางสังคมในการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก 2) เงื่อนไขเชิงสัญลักษณ์ ที่ชาวไทยเชื้อสายเวียดนามใช้เป็นสถานที่ในการพบปะและทำกิจกรรมร่วมกัน และ 3) เงื่อนไขเชิงหน่วยงาน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือกันตามขอบเขตของตนเอง ซึ่งทั้ง 3 เงื่อนไขข้างต้นนำไปสู่กระบวนการความร่วมมือของสมาคมฯ กับภาคส่วนอื่น ซึ่งกระบวนการความร่วมมือประกอบด้วย 2 มิติ คือ 1) มิติด้านการบริหารงาน โดยสมาคมไทย-เวียดนาม จังหวัดนครพนม ได้เปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมด้านการบริหารที่สำคัญสามประการ คือ การวางแผน โดยเฉพาะการวางแผนดำเนินโครงการ กิจกรรม การจัดองค์กรที่สมาชิกมีส่วนร่วมในการเลือกผู้ที่จะมาทำหน้าที่ในตำแหน่งบริหารต่างๆ และการประสานงาน โดยเฉพาะการประสานงานเพื่อการดำเนินภารกิจต่างๆ ทั้งการประสานงานภายในและภายนอกสมาคมฯ และ 2) มิติด้านกระบวนการความร่วมมือในด้านการบริหารนี้ สมาคมฯ ให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้าใจแก่สมาชิก โดยเฉพาะความเข้าใจในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย อีกทั้งยังมีการสร้างความเข้าใจถึงโครงสร้างองค์กร บทบาทและหน้าที่แก่สมาชิก รวมถึงการสร้าง ความเข้าใจแก่ผู้มีส่วนได้เสียทั้งภายในและภายนอกผ่านการรับฟังความคิดเห็น ความต้องการและมุมมองที่เป็นประโยชน์ต่างๆ

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

ผลการศึกษาได้ทราบถึงเงื่อนไขและกระบวนการที่ก่อให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารงานของสมาคมไทย-เวียดนาม จังหวัดนครพนม ซึ่งส่งประโยชน์ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและเวียดนาม ผ่านกระบวนการความร่วมมือของสมาคมไทย-เวียดนาม จังหวัดนครพนม กับ เครือข่ายต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษากระบวนการที่ก่อให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารงานสมาคมไทย-เวียดนาม จังหวัดนครพนม พบว่ากระบวนการความร่วมมือของสมาคมไทย เวียดนาม จังหวัดนครพนม ด้านการบริหารงาน ที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการวางแผน การจัดองค์กร และการประสานงาน ส่วนใหญ่เป็นความร่วมมือตามขอบเขตหน้าที่กับภาคส่วนต่างๆ คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารงานโดยเฉพาะความร่วมมือภายในของสมาคมฯ ควรเพิ่มบทบาทให้แก่ชาวไทยเชื้อสายเวียดนามรุ่นใหม่ได้เข้าไปมีบทบาทในการบริหารงานเพื่อการรักษาแนวปฏิบัติที่ดีอีกทั้งยังเป็นการวางรากฐานให้แก่คนรุ่นใหม่ซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าอันจะนำไปสู่ความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนของสมาคมไทย เวียดนาม จังหวัดนครพนม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากการศึกษานี้มีขอบเขตการศึกษากระบวนการที่ก่อให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารงานสมาคมไทย-เวียดนาม จังหวัดนครพนม เฉพาะผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานของสมาคมฯ ในจังหวัดนครพนมเท่านั้น ดังนั้นเพื่อให้ทราบเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารงานที่มีขอบเขตกว้างขึ้นควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับสมาคมไทย เวียดนาม ในจังหวัดอื่น เพื่อสังเคราะห์เป็นรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานแก่องค์กรอื่นต่อไป

ข้อจำกัดการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มีระยะเวลาจำกัด การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะหน่วยงานภาครัฐ ส่งผลให้จำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญไม่ครบตามเป้าหมายที่กำหนด

References

- Agranoff, R. and McGuire, M. (2003). *Collaborative public management: New strategies for local governments*. Washington, DC : Georgetown University Press.
- Agranoff, R. (2007). *Managing Within Networks : Adding Value to Public Organizations*. Washington, DC : Georgetown University Press.
- Akaraborworn, C. (2016). Kānsuksā priāp̄thiāp̄ patchai khwām phukphan khōng bukkhalākōṇ chāt 'Āsian tō 'ongkan Thai : kōṇanī suksā bukkhon sanchāt Kamphūchā 'indōnīchiā mīanmā lāe Wiatnam. [Comparative Study of ASEAN Employee Engagement Factors in Thai Organizations: Case Studies of CIMV (Cambodian, Indonesian, Myanmar and Vietnamese)]. *Human Resource and Organization Development Journal*. 8(2),12-39.
- Barth, F. (1969). *Ethnic Groups and Boundaries: The Social Organization of Cultural Difference*. Boston, Massachusetts : Little Brown and Company
- Boonchawalit, C. (2021, 4th March). *Manager of Memorial President Ho Chi Minh*. Interview.
- Chantharakhami, N. and Phattharathananan, S (2020). Khruākhaī chāt̄niyom khām chāt : chāo Wiatnam nai prathet Thai Multinational Nationalism Network : Vietnamese people in Thailand. *Pitchayatat, Ubon Ratchathani Rajabhat University*. 17(3),233-243.

- Chanthawanich, S. (2010). *Withikān wichai chōēng khunnaphāp* [Qualitative Research Methodology]. 18th ed. Bangkok : Chulalongkorn University PrintingHouse.
- Chatasuwatchananon, J. (2019). *Rūpbāp khwāmruāmmū khōng ‘ongkōn nai kānbōrīhān khēt sēthakit phisēt lumnam khōng khēt phāk tawan’ōk chiāng nuā* [Organization collaborative Model In Management of Special Economic Zones for The Mekong Northeastern Region]. Khon Kaen : Khon Kaen University.
- Daowan, R. (2021, 5th March). *Founder of Thai-Vietnam Association, Nakhon Phanom Province*. Interview.
- Emerson, K. and Murchie, P. (2010). Collaborative governance and climate change: Opportunities for public administration. In R. O’Leary, D. Van Slyke & Kim (Eds). *The future of public administration, public management, and public service around the world: The Minowbrook perspective*. Washington, D.C. ; Georgetown University Press.
- Khamwan, S. (2021). *Chāo Thai chuāsai Wiatnām nai ‘Isān kap nayōbāi chāo Wiatnām phōnthale khōng ratthabān Wiatnām* [Thai people of Vietnamese descent in the Northeast and the Overseas Vietnamese policy of the Vietnamese government]. Retrieved October 2021, from <https://www.thaipost.net/main/detail/106532>.
- Ministry of Commerce. (2018). *Kān prachum khana kammakān ruām thāngkān khāthai - Wiatnām* [Results of the meeting of the Thai-Vietnam Trade Joint Committee]. Retrieved March 2021, from <http://https://www.ryt9.com/s/beco/2866621>.
- Ministry of Foreign Affairs. (2019). *Thai lāe Wiatnām mungman songsoēm khwāmsamphan phāk prachāchon* [Thailand and Vietnam are committed to promoting relations of the people sector]. Retrieved January 2021, from <https://gnews.apps.go.th/news?news=36370>.
- McGuire, M. (2007). *Managing within networks*. Washington, D.C. ; Georgetown University Press.
- Ngan, K. (2016). *Thai-Vietnam Friendship Association participates in expanding relations People diplomacy between two nations*. Retrieved 4 January 2021 from <https://1th.me/dPRcr>.
- Na-Songkhla, N. (2020). *Botbāi chāo Thai chuāsai Wiatnām nai kān songsoēm khwāmsamphan Thai Wiatnām : suksā rawāng pī sōngphan ‘et-sōngphansipkāo* [Role of Thai-Vietnamese people in promoting Thai-Vietnam relations : Study from 2001-2019]. Retrieved January 2021 from <https://1th.me/91wO4>.
- Nooprakop, P. (2018). *Rūpbāp kānbōrīhān chatkān khwāmruāmmū phāk sathāraṇa nai kān pōngkan ‘uthokkaphai ‘amphāe kō samui chāngwat surasothānī* [A Model of Collaborative Public Management for Flood Preventive in Koh Samui Surat Thani]. Khon Kaen : Khon Khean University.
- Phatthanaprasitthichai, C. (2021, 4th March). *Headman, Nongyat Subdistrict, Mueang District, Nakhon Phanom Province*. Interview.
- Robert, A. and Michael, M. (2007). *Collaborative Public Management*. Washington, D.C.; Georgetown University Press.
- Sripana, T (2017). *Nayōbāi tāngprathet khōng Wiatnām lang pī nungphankaōrōjpāetsiphok : kōrānī nayōbāi khōng Wiatnām tō Thai* [Vietnam's foreign policy since 1986 : a case of Vietnam's policy towards Thailand]. Bangkok : The Thailand Research Fund (TRF).
- Thammawimutti, A. and Siriwong, P. (2017). *Kān damrong ‘attalak : phākpatibat kān thāng wāt kam sū kānsāng khwāmkhēmkhāeng khōng chumchon mubān huā khao Chīn* [Thai Song Dam Identity Maintenance: Discursive Practice to Strong Community Building of Hua Kao Jeen Village]. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*. 10(1),1552-1571.

- Thongkaew, K. (2019). Chāo Thai chuāsai Wiatnām : phonwatkañ plīan phāñ thāng sangkhom nai mūāng surāsotthānī [The Vietnamese-Thai : Dynamics of Social transition in Suratthani Town]. *Suratthani Rajabhat Journal*. 6(1).186-212.
- Wu, J. and Yang, S. (2012). Importance of Diversified Leadership Roles in Improving Team Effectiveness in a Virtual Collaboration Learning Environment. *Educational Technology & Society*. 11(1),304-321.